

VLAAMSE BEROEPSVERENIGING VAN VEILIGHEIDS-COÖRDINATOREN

Nieuwsbrief VBVC 2025 – 4

INHOUD

- Intro
- Agenda 2024
- Kort Nieuws
- Ledenvergadering

VBVC op facebook :

<https://www.facebook.com/VBVC-1745500912345414>

Agenda 2024

- April: Ledenvergadering bij en door Trafiroad te Lokeren
- Juni: ledenetentje en rondleiding brouwerij Liefmans te Oudenaarde.
- September: Ledenvergadering in samenwerking met het FOD
- December: Opleiding weken op hoogte met Embuild

Alle betalende leden worden hiervoor uitgenodigd.

Niet-leden kunnen zich inschrijven aan de prijs van het lidmaatschap zij zijn dan ook automatisch lid van VBVC in 2024.

Voorwoord

Beste leden, collega's en sympathisanten,

Met deze nieuwsbrief brengen we u alweer de laatste en vierde editie van 2025. Zoals steeds houden we u graag op de hoogte van de stand van zaken binnen onze beroepsvereniging en willen we u bedanken voor uw engagement en actieve deelname aan onze activiteiten.

In december organiseerden we opnieuw de opleiding "Veilig werken op hoogte", in samenwerking met Embuild. De planning voor 2026 wordt nog opgesteld.

Verder vindt u in deze nieuwsbrief een samenvatting van de studienamiddag "Vlario & Prebes – Besloten ruimtes, overal en nergens", die plaatsvond op 6 november 2025. Deze studienamiddag werd georganiseerd door Prebes Antwerpen in samenwerking met VLARIO, het kennis- en overlegplatform rond riolering en afvalwaterbeheer in Vlaanderen. Het centrale thema was veiligheid bij het werken in besloten ruimtes – situaties zoals riolen, putten en andere beperkte ruimtes op werven of infrastructuur waar verhoogde risico's bestaan.

De Nationale Raad van de Orde van Architecten (NAV) besteedde in hun nieuwsbrief aandacht aan strengere controles op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen. Deze controles worden uitgevoerd door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) en hebben een directe impact op de rol van de architect en veiligheidscoördinatie. Blijkbaar is dit nog niet bij iedereen goed doorgedrongen na 24 jaar veiligheidscoördinatie. Daarom nemen we het artikel uit de NAV hier even over.

Tot slot doen we een warme oproep aan al onze leden om actief deel te nemen aan de komende ledenvergaderingen. Uw stem en betrokkenheid zijn essentieel voor het succes en de toekomst van onze vereniging.

Hopelijk tot binnenkort op een van onze activiteiten!
Ik wens u alvast een fijne eindejaarsperiode en een succesvol nieuwjaar.

Met vriendelijke groet,
Philippe Englebert

(Kort) Nieuws:

- **Onze collega's van VC-CS, die aangesloten zijn International Safety and Health Construction Coordinators Organization (ISHCCO) communiceren over de rol van de veiligheidscoördinator en het gebruik van gevaarlijk stoffen.**

ISHCCO en VC-CS benadrukken het belang van de veiligheidscoördinator (VC) bij het omgaan met gevaarlijke stoffen in bouwprojecten. De VC moet al vanaf de ontwerpfase gevaarlijke producten identificeren en waar mogelijk veilige alternatieven voorstellen. In de praktijk wordt de VC vaak te laat betrokken, wat de risico's vergroot.

Gevaarlijke stoffen kunnen ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken. De VC speelt een sleutelrol in preventie, o.a. via het Veiligheids- en Gezondheidsplan (VGP), veiligheidsinformatiebladen, aangepaste beschermingsmaatregelen en goede communicatie met alle betrokkenen.

De VC botst echter op obstakels zoals tijdsdruk, economische belangen en een gebrek aan preventiecultuur. Oplossingen liggen in betere opleiding, erkenning van de rol van de VC, sterkere coördinatie en meer bewustzijn rond chemische risico's.

Conclusie: anticipatie is cruciaal. Door chemische risico's vroeg te integreren, wordt veiligheid versterkt en worden ongevallen voorkomen.

Coördinatiestructuur voor bouwplaatsen – geïndexeerd bedrag: aanpassing sinds 1 februari 2025

Artikel 37 van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (KB TMB) vermeldt verschillende criteria, waarmee er rekening moet worden gehouden om te bepalen of een coördinatiestructuur voor de bouwplaats verplicht is en of diens gevolg de aan te stellen veiligheids- en gezondheidscoördinator van niveau A/niveau 1 moet zijn.

Een van de criteria is de totale prijs van de werken, geschat door de bouwdirectie belast met het ontwerp, BTW niet meegerekend.

Het geïndexeerd bedrag volgens de criteria van artikel 37 van het KB TMB bedraagt 4 267 250 € sinds 1 februari 2025.

Vlario & Prebes – Besloten ruimtes, overal en nergens: studienamiddag november 2025 Vlario Prebes

Op 5 november 2025 organiseerden VLARIO en Prebes een studienamiddag rond werken in besloten ruimtes. Als veiligheidscoördinator is dit een thema dat dagelijks aandacht vereist, want besloten ruimtes – zoals riolen, putten, tanks en pompkamers – brengen belangrijke risico's met zich mee.

Wat is een besloten ruimte?

- Een ruimte niet ontworpen voor permanent verblijf
- Beperkte toegang en ventilatie
- Risico op gevaarlijke stoffen, zuurstoftekort of explosieve omstandigheden

Belangrijkste risico's

- Zuurstoftekort of giftige gassen
- Explosiegevaar
- Vallen, verdrinking of beknelling
- Beperkte vluchtmogelijkheden in noodgevallen
- Fouten door routine, tijdsdruk of onvoldoende communicatie

Tijdens de namiddag werd naast visie ook veel aandacht besteed aan praktische maatregelen en tools, essentieel voor een veiligheidscoördinator:

Vooropgestelde maatregelen en tools

- Risicoanalyse vooraf: uitvoeren van een LMRA (Laatste Minuut Risico Analyse) vlak voor toegang.
- Gas- en zuurstofmetingen: uitvoeren voor en tijdens de werkzaamheden.
- Toegangsprocedures: enkel bevoegde en opgeleide medewerkers toegang laten nemen.
- Persoonlijke beschermingsmiddelen: gebruik van ademhalingsapparatuur, valbeveiliging en geschikte kleding.
- Organisatorische maatregelen: duidelijke communicatie, toezicht en registratie van wie zich in de ruimte bevindt.
- Reddingsprocedures en noodplanning: voorzien van reddingsmiddelen, evacuatieplan en getraind personeel voor interventies.
- Checklist voor besloten ruimtes: praktisch hulpmiddel om alle risico's en maatregelen systematisch na te gaan.

Praktijkervaring en interactie

- Aannemers deelden concrete voorbeelden van toepassing van maatregelen op de werf.
- Scenario-oefeningen ("*Besloten ruimtes voor Dummies*") toonden het belang van overleg, duidelijke afspraken en gedeeld veiligheidsbewustzijn.

Kernboodschap voor veiligheidscoördinatoren:

Veilig werken in besloten ruimtes vereist grondige voorbereiding, opleiding, continue risicobeoordeling en strikte toepassing van maatregelen. Het is een doorlopend proces van toezicht en bijsturing, waarin de coördinator een centrale rol speelt om ongevallen te voorkomen.

Strengere veiligheidscontroles: wat betekent dit voor architecten?

Het NAV heeft in een van zijn laatste nieuwsbrieven gehad over :strengere veiligheidscontroles.

Mijn inziens is al meer dan 20 jaar duidelijk wat de taken zijn van onze goede vrienden de architect, helaas blijktbaar is dit niet zo.

Uit de NAV nieuwsbrief:

De overheid voert de laatste tijd merkbaar strengere controles uit op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen. Waarop moet je zeker letten?

De controles gebeuren door de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, kortweg de FOD WASO. Twee thema's springen daarbij in het oog en hebben een directe impact op jouw werk als architect.

1. Aanstelling van de veiligheidscoördinator

Sinds 2001 is op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waar minstens twee aannemers gelijktijdig of na elkaar werken uitvoeren, het aanstellen van een veiligheidscoördinator verplicht. Wie daarvoor verantwoordelijk is, hangt af van de omvang van de werken.

- Bij grotere bouwwerken ($\geq 500 \text{ m}^2$) is de opdrachtgever verantwoordelijk voor de aanstelling van zowel de veiligheidscoördinator ontwerp als verwezenlijking.
- Bij kleinere bouwwerken ($< 500 \text{ m}^2$) ligt die verantwoordelijkheid bij:
  - de 'bouwdirectie belast met het ontwerp' (de architect – als diens medewerking verplicht is) voor de coördinatie tijdens het ontwerp;
  - de 'bouwdirectie belast met de uitvoering' (doorgaans ook de architect – als diens medewerking verplicht is) voor de coördinatie tijdens de verwezenlijking.

In de praktijk worden de veiligheidscoördinator ontwerp en verwezenlijking vaak tegelijk aangesteld, aangezien dit doorgaans dezelfde persoon is. Dit gebeurt dan doorgaans nadat de vergunning al is aangevraagd. Voor de coördinator verwezenlijking is dat in orde, maar de coördinator ontwerp moet wettelijk al vroeger aangesteld worden. Volgens het KB tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (Art. 6) moet dit gebeuren vóór de uitwerking van het project, dus ruim voor het indienen van de bouwaanvraag. In dat stadium kan de coördinator nog invloed uitoefenen op ontwerpbeslissingen en bouwmethodes – denk aan vaste borstweringen, veilige onderhoudstoegangen of het beperken van valrisico's via aangepaste bouwsystemen. De inspectie van de FOD WASO beschouwt die vroege aanstelling als cruciaal voor een doeltreffende preventie en kondigt strengere controles aan.

Maar ook daarna blijft je verantwoordelijkheid bestaan.

- Voor werven $\geq 500 \text{ m}^2$ moet je de opdrachtgever schriftelijk wijzen op de verplichting om tijdig een veiligheidscoördinator aan te stellen, ook al heb je zelf geen contractuele band met hem of haar. Zorg dat je communicatie hierover aantoonbaar wordt geborgd in de coördinatie-instrumenten die het KB voorziet: o.a. het veiligheids- en gezondheidsplan (VGP), het coördinatiedagboek en het postinterventiedossier (PID).
- Voor werven $< 500 \text{ m}^2$ ben je als architect zelf verantwoordelijk voor de tijdige aanstelling én voor de opvolging van de kwaliteit van de coördinatie-instrumenten (dit in functie van 'bouwdirectie belast met het ontwerp' en 'bouwdirectie belast met de uitvoering/controle op de uitvoering'). Uiteraard enkel als de medewerking van een architect verplicht is.

Wie de veiligheidscoördinator aanstelt, moet dus ook waken over de correcte uitvoering van deze taak. Je moet erop toezien dat alle betrokken partijen meewerken en dat de coördinator zijn of haar rol effectief kan vervullen. Dit betekent ook dat wanneer je merkt dat de veiligheidscoördinator ontwerp bijvoorbeeld een veiligheids- en gezondheidsplan bezorgt dat over massiefbouw gaat, terwijl jouw plannen een bouwwerk in houtskelet beschrijven, je de veiligheidscoördinator en opdrachtgever hier actief op moet wijzen.

2. Collectieve valbeveiliging primeert

Een tweede aandachtspunt bij de recente inspecties van de FOD WASO is de verplichting tot collectieve valbeveiliging. Waar vroeger een levenslijn vaak volstond, ligt de nadruk nu duidelijk op collectieve maatregelen. De Codex Welzijn op het Werk bepaalt immers dat, wanneer een werknemer beschermd moet worden, collectieve bescherming systematisch voorrang krijgt op persoonlijke beschermingsmiddelen.

Voor jou als architect betekent dit dat je al in de ontwerpfase rekening moet houden met veilige toegangen, vaste borstweringen of andere structurele randbeveiligingen waar nodig, en dat je dit concreet en aantoonbaar verwerkt via de coördinatie-instrumenten (VGP, coördinatiedagboek, PID). Argumenten zoals "de maximale bouwhoogte laat dit niet toe" of "het budget is te beperkt" worden door de inspectie niet aanvaard. Hun standpunt luidt: wie bouwt of verbouwt, moet ook zorgen voor veilige omstandigheden. Het gaat hierbij specifiek om technische platte daken (daken met technische installaties zoals zonnepanelen, buitenunits van warmtepompen, ... conform de norm EN ISO 14122-3). In de praktijk zien we dan ook steeds vaker vaste of neerklapbare borstweringen in plaats van tijdelijke of persoonlijke valbeveiliging.

De wetgeving maakt geen onderscheid tussen grote of kleine daken, waardoor ook woningen onder deze algemene regel vallen. Als architect heb je hier de verantwoordelijkheid om de opdrachtgever duidelijk te informeren over deze verplichting en ervoor te zorgen dat je daarvan schriftelijk bewijs kan voorleggen. Wanneer de opdrachtgever hiervan wil afwijken, breng je dan ook best de betrokken veiligheidscoördinator op de hoogte en laat dit opnemen in de coördinatie-instrumenten (VGP, coördinatiedagboek, PID).

(bron NAV)

Welkom op de site van
VBVC
de vlaamse beroepsvereniging
voor veiligheidscoördinatoren
De vzw die de belangen van
veiligheidscoördinatoren behartigt

Over VBVC

De bouw is één van de sectoren met de meeste en zwaarste arbeidsongevallen. Bouwplaatsen zijn tijdelijk en evolutief, ze veranderen voortdurend en elke keer ontstaan nieuwe risico's. Een Koninklijk Besluit van 25.01.2001 (BS van 07.02.2001) organiseert de toepassing van nieuwe begrippen en verplichtingen in verband met veiligheid en gezondheid op